

OPRAVDU NIKOMU NEUBLÍŽILI?

Činnost příslušníků StB

ANOTACE:

Aktivita vede žáky ke kritickému pohledu na činnost příslušníků StB a k posouzení dopadu na oběti jejich zájmu. Žáci se zamýšlejí nad metodami, které používali příslušníci StB. Hledají možná řešení k nápravě činů, které se již nedají vrátit.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

ZV a GV: člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace

OV: jazykové vzdělávání a komunikace, společenskovední vzdělávání / občanský vzdělávací základ

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

ZV a GV: OSV, VDO (ZV)

OV: OVDS

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské

DOPORUČENÝ VĚK: 16+

CÍLE:

Žáci:

- uvědomí si vliv činnosti příslušníků StB na osobnost, psychiku a život člověka, který byl StB sledován a omezován;
- kriticky posuzují metody, které používala StB.

DĚLKA: 30 min.

POMŮCKY:

- flipchartové papíry
- fixy

POSTUP:

1. Aktivitu začínáme brainstormingem na téma: *Čím vším nám může někdo druhý ublížit? Veškeré nápady zapisujeme na velký arch papíru (flipchart). Zatím nijak nekomentujeme.*
2. Následuje projekce filmu **Nikomu jsem neublížil**.
3. Nyní vyzveme žáky, aby vyjmenovali všechny situace, při kterých příslušníci StB ublížili obyčejným lidem. Žáci jsou inspirováni filmem nebo i jinými zdroji. Vše opět zapisujeme na flipchart.
4. Následně žáci porovnají oba seznamy, zjišťují, kde se shodují, kde ne. Je vhodné barevně zvýraznit shodné situace, popřípadě odlišné.
5. Poté žáci diskutují o rozdílech. Co nás nenapadlo a proč asi?

6. Napíšeme na tabuli jména všech pěti agentů StB z filmu. Vyzveme žáky, aby se zamysleli, který z nich je nejvíce odsouzeníhodný z etického pohledu. Např. každý určí své pořadí. Následuje porovnání a diskuse nejprve ve dvojicích, dále ve čtveřicích, potom ve větších skupinách a nakonec v rámci celé třídy.
7. Vyzveme žáky, aby navrhli činnosti, které by měli bývalí příslušníci StB vykonat, aby své činy alespoň z části odčinili. Krátce na toto téma diskutujeme.

REFLEXE:

Reflexe proběhne metodou volného psaní.

Každý žák individuálně formou volného psaní reflektuje, jak by jemu samotnému vadilo, kdyby jej někdo sledoval, podával na něho informace, dělal nátlak. Délku volného psaní omezíme na maximálně 5 minut. Vyzveme žáky, aby někteří přečetli své texty nahlas, popřípadě necháme reagovat ostatní žáky.

ZKUŠENOST Z PRAXE:

Aktivitu jsem odzkoušela ve 2. a 3. ročníku obchodní akademie při příležitosti projektu Příběhy bezpráví – měsíc filmu na školách. Nebyla zkoušena celá aktivita, protože navazovala i beseda s pamětníkem. Odzkoušena byla od bodu 6. Studenti se celkem shodovali v pořadí aktérů dokumentu. Relativně nejmírněji hodnotili příslušníka, který si své působení uvědomuje. Zajímavé byly i náměty na činnosti, kterými by svou práci u StB odčinili. Nejčastěji se objevovala omluva, ale došlo i na charitativní pomoc, např. službu pro domov důchodců a podobně. Rovněž debata byla živá a hodně otázek směřovalo k praktikám StB. Aktivita dle reflexí splnila svůj účel a vedla k uvědomění si dopadů činnosti StB na život jednotlivců i celé společnosti.

Zdenka Juklová, Obchodní akademie Tanvald